

EUROPOS SVEIKATOS INFORMACIJOS IR BIBLIOTEKŲ ASOCIACIJAI – 25

Mintis įkurti Europos medicinos bibliotekininkų organizaciją sklandė nuo 1-ojo tarptautinio medicinos bibliotekininkų kongreso, įvykusio 1953 m. Londone. Penktojoje Tarptautinėje medicinos bibliotekininkų konferencijoje Tokijuje (1985 m.) tarp 600 delegatų tik 25 buvo iš Europos šalių. Tai privertė susimąstyti, kad būtina susirinkti tik Europos šalių medicinos bibliotekininkams aptarti jiems aktualius klausimus. Europos medicinos bibliotekininkų konferenciją nuspręsta sušaukti Briuselyje. Ursula Hausen (WHO Library, Geneve), Cristine Deschamps (Université de Paris) ir Marc Walckiers sutiko būti šios konferencijos organizatoriais.

1986 m. spalio 22–25 d. Briuselyje įvykusioje pirmojoje Europos šalių medicinos bibliotekininkų konferencijoje dalyvavo 300 delegatų iš 27 Europos šalių. Konferenciją rėmė ir finansavo Europos Sąjungos Komisija, PSO bei PSO Europos regioninis biuras. Konferencija turėjo didelį pasisekimą – tapo aišku, kad panašius susitikimus verta ir toliau rengti. Visų delegatų vieningai buvo nuspręsta įkurti Europos sveikatos informacijos bibliotekininkų asociaciją, kuri tęstų įvairių lygių Europos medicinos bibliotekininkų bendradarbiavimą.

1987 m. rugpjūčio 18 d. IFLA konferencijoje Braitone (Didžioji Britanija) buvo patvirtinti *European Association for Health Information and Libraries* (EAHIL) steigimo dokumentai, išrinktas prezidentas (Marc Walckiers) ir valdyba.

Sveikata ir ligos nežino sienų, tad informacija reikia dalytis, – tokiu šūkiu savo veiklą pradėjo naujoji asociacija, išsikėlusį tikslus: gerinti Europos medicinos bibliotekininkų bendradarbiavimą, stiprinti ryšius tarp Rytų ir Vakarų šalių medicinos bibliotekininkų, rengti sveikatos ir medicinos bibliotekų darbo standartus, gerinti šios srities bibliotekininkų profesinio tobulėjimo įgūdžius ir sąlygas, rengti tęstinio mokymo

programas bei mokymus ir atstovauti medicinos bibliotekoms Europos Sąjungos institucijose bei PSO.

EAHIL nariais, turinčiais balsavimo teisę, gali būti visų Europos šalių medicinos bibliotekininkai ir informacijos specialistai kaip individualūs nariai; medicinos bibliotekos bei sveikatos priežiūros centrai kaip instituciniai nariai; nacionalinės ar regioninės bibliotekininkų ar informacijos specialistų asociacijos kaip kolektyviniai nariai.

Nariais, neturinčiais balsavimo teisės, gali būti visi minėtų kategorijų atstovai iš kitų pasaulio šalių, taip pat verslo įmonės, kurių interesai sutampa su Asociacijos tikslais, remiančios jos veiklą.

Kas dveji metai organizuojamos EAHIL konferencijos, renkami valdymo organai bei prezidentas. Organizuojami seminarai, stažuotės, specialistų mainai, projektai, skatinantys bendradarbiavimą tarp medicinos bibliotekų ir bibliotekininkų Europoje. Nuo 1987 m. kas ketvirtį leidžiamas naujienlaiškis anglų ir prancūzų kalbomis „Newsletter to European Health Librarians. Des Bibliothecaires Europeens de la Sante“, o nuo 2005 m. – anglų k. „Journal of the European Association for Health Information and Libraries“ (ir elektroninė versija).

Europos šalių atstovams individuali narystė nemokama. Organizacija laukia kiekvieno aktyvaus dalyvio, galinčio teikti pasiūlymus, kelti idėjas, diskutuoti, dalytis patirtimi.

1994 m. EAHIL konferencijoje Osle (Norvegija) pirmą kartą dalyvavo Lietuvos medicinos bibliotekų atstovės Dalia Daujotienė, Giedrė Zdanevičienė iš Lietuvos medicinos bibliotekos bei Meilė Kretavičienė ir

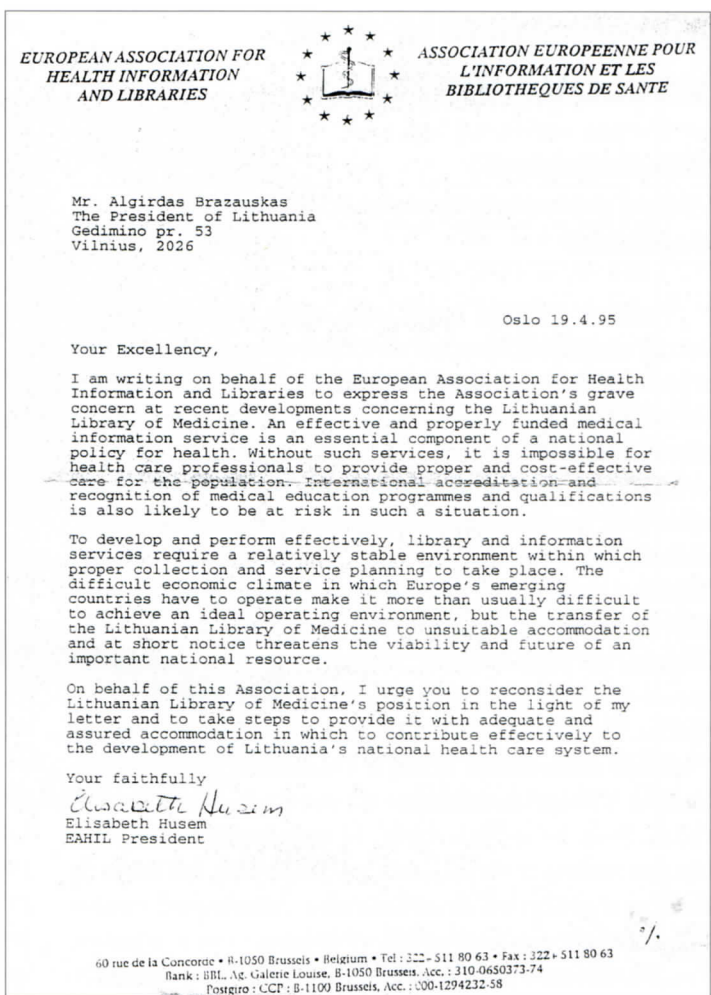
Baltijos šalių delegacija su kolegėmis iš Norvegijos EAHIL konferencijoje Osle. 1994 m.

Daiva Jurkšaitienė iš Kauno medicinos akademijos bibliotekos. Konferencijos vietos organizacinio komiteto vadovė Elisabet Husem rašė: „Organizuojant EAHIL konferenciją Osle vienas iš mūsų tikslų buvo pakviesti kiek įmanoma daugiau dalyvių iš Baltijos šalių, Rytų bei Centrinės Europos.“ Tad konferencijoje Osle dalyvavo 40 kolegų iš šių šalių.

EAHIL svarbą pajutome netrukus. 1995 m., kai Lietuvos Vyriausybė priėmė nutarimą Lietuvos medicinos biblioteką iškelti į nepritaikytas bibliotekos reikmės patalpas (o tai būtų prilygę bibliotekos sunaikinimui), buvo kreiptasi į EAHIL prezidentę prašant paskleisti informaciją apie padėtį Lietuvos medicinos bibliotekoje pasaulio bibliotekininkų bendruomenei. Netrukus Lietuvos valstybės vadovai gavo oficialius EAHIL prezidentės pasirašytus laiškus su prašymu atsižvelgti į bibliotekos reikmes.

Oslo konferencijoje Norvegijos bibliotekų asociacijos Sveikatos bei medicinos bibliotekų sekcijos narių iniciatyva užsimezgusi pažintis išaugo į glaudų bendradarbiavimą, nuoširdžią draugystę. Nuo 1994 m., įkūrus Šiaurės-Baltijos šalių asociaciją (Nordic-Baltic Association for Medical and Health Information), nuolat buvo organizuojami dalykiniai susitikimai – seminarai, rengiamos mokymo programos. 1999 m. Tartu EAHIL seminare dalyvavo net 13 medicinos bibliotekininkų iš Lietuvos. Pranešimus skaitė Salvinija Kocienė (Lietuvos medicinos bibliotekos direktorė) ir Meilė Kretavičienė (Kauno medicinos universiteto bibliotekos direktorė). 2001 m. nemaža grupė Lietuvos medicinos bibliotekininkų buvo pakviesti į kelionę po Norvegijos bibliotekas. Apie Lietuvos medicinos biblioteką pranešimą parengė Daiva Širkaitė, atsakinga ir už TBA veiklą. Tais metais buvo pasirašyta bendradarbiavimo sutartis tarp Šiaurės ir Baltijos šalių dėl nemokamo straipsnių kopijų siuntimo Lietuvos medicinos bibliotekai bei Kauno medicinos akademijos bibliotekai. 2000 m. prasidėjo tęstinių mokymų ciklas „Transfer of Knowledge“. Projekto esmė buvo ne tik mokytis, bet ir gebėti perteikti įgytas žinias savo kolegoms ir skaitytojams. Vienos kolegės tapo puikiomis konsultantėmis, kitos ištraukė į mokymų programą. Sužinojome, kaip reikia vertinti informaciją, kokia informacija patikiama, kodėl yra vertinga sveikatos priežiūros specialistams.

Į mokymų programą aktyviai įsijungė Meilė Kretavičienė, Lina Šaferienė iš Kauno medicinos universiteto bibliotekos, kiek vėliau prie jų prisidėjo Jūratė Stukienė iš Lietuvos medicinos bibliotekos. Šios kolegės tapo ir vertėjomis iš anglų į rusų (ir atvirkščiai), kai į projektą buvo įtraukti bibliotekininkai iš Sankt Peterburgo ir Šiaurės Rusijos medicinos bibliotekų.

Skandinavijos šalių kolegų dėka plėtėsi mūsų akiratis, augo pasitikėjimas bei galimybės dalyvauti organizacijos veikloje. Meilė Kretavičienė ne vieną kadenciją buvo renkama į EAHIL valdybą, Jūratė Stukienė (LMB) – tarybos nare.

2012 m. EAHIL jubiliejinė konferencija *Sveikatos informacija be sienų* vėl surengta Briuselyje, organizacijos įkūrimo lopšyje.

Šiandien norisi padėkoti žmonėms, kurie pirmieji Baltijos šalių medicinos bibliotekininkams pralaužė ledus tarp Rytų ir Vakarų, draugiškai sutiko ir priėmė į savo bendruomenę. Sakoma, kad gerų žodžių niekada nebūna per daug, kad ir vėlai pasakytų. Dėkojame EAHIL 4-osios konferencijos Osle organizaciniam komitetui ir jo pirmininkei Elizabet Husem už Baltijos šalių medicinos bibliotekininkų pakvietimą, už sudarytas sąlygas šviesti ir tobulėti.

Regina Vaišvilienė

EAHIL narė – Lietuvos medicinos biblioteka